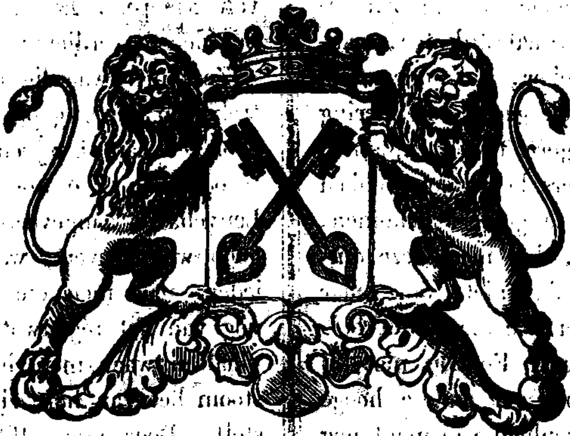
1851. **N°.**

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 21 FEBRUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 20 Februarij.

Gisteren heeft men ook te dezer stede den 34sten verjaardag van Z. M. onzen Koning herdacht.

— De Studenten aan de Hoogeschool te Groningen hebben een declamatorium gehouden ten voordeele van het gesticht van Pleegzusters, hetgeen f 700 heeft opgebragt.

— Het getal Studerenden aan de Klinische School te Amsterdam bedraagt 57, te Rotterdam 30, te Middelburg 28, te Haarlem 24, te Hoorn, 20; te zamen 149.

— Aan de dorpswaag te Harmelen is den 17den een varken gewogen van 750 Ned. ℔; het was 1½ jaar oud.

— Zeven houthakkers hebben in de bosschen van Musson, in Luxemburg, twee dagen besteed om een' eik te doen vallen, die meer dan twee eeuwen oud was. Hij had eene hoogte van 40 ellen, en een' omtrek van 5 el 95 duim.

's GRAVENHAGE, 20 Februarij.

Gisteren is de 34ste verjaardag van Z. M. met de gebruikelijke plegtigheden in deze residentie gevierd, dat is door het uitsteken van vlaggen van vele openbare en bijzondere gebouwen, het bespelen van het klokkenspel enz. Ingevolge 's Konings verlangen worden er geene openbare feestelijkheden gehouden, doch blijven die uitgesteld tot den 17den Junij, den verjaardag van H. M. de Koningin.

Tegen den middag was er ten Hove receptie der leden van het Koninklijke Gezin, alsmede van de Dames en Heeren van het Hof. Des namiddags werd er familie-diner gehouden bij H. M. de Koningin-moeder. Door Z. M. zijn de weezen en bewoners in het Diaconie oude vrouwen- en kinderhuis en de weezen in het R. K. weeshuis op eenen keurigen maaltijd onthaald. H. M. de Koningin heeft evenzeer de weezen en verdere bewoners in het Luthersche weeshuis doen onthalen.

— Eergisteren heeft de Heer Duymaer van Twist in handen des Konings den gevorderden eed afgelegd als Gouverneur-Generaal van Ned. Indiën. Die Heer is door Z. M. benoemd tot Ridder met de ster der orde van den Eikenkroon.

— De Commissie uit de Tweede Kamer belast, om, den Koning de lijst van drie kandidaten aan te bieden, voor het Voorzitterschap, zal Donderdag namiddag bij den Koning worden ontvangen.

— Z. M. heeft goedgevonden eene gouden medaille der 1ste klasse in te stellen, als onderscheidingsteeken voor hen, die door buitengewone bekwaamheid of verdiensten jegens Hem, in de beoefening der schoone kunsten zoodanig standpunt hebben bereikt, dat zij zich eene billijke aanspraak op de algemeene achting of op Zr. Ms. erkentenis verworven hebben. Het is de Heer B. J. van Hove, alhier, die zich, door zijne talenten als decoratie-schilder, deze onderscheiding heeft waardig gemaakt en wien de eer der uitreiking eener dusdanige medaille is te beurt gevallen, »als blijk van 's Konings erkentelijkheid en van Zr. Ms. hooge tevredenheid over de geleverde bewijzen van uitstekende bekwaamheid in de door hem beoefende schoone kunst."

— Bij het wetsontwerp tot regeling van de reis- en verblijfkosten der Provinciale Staten wordt voorgesteld om aan de leden, niet met der woon gevestigd in de gemeente, waar de vergadering der Staten wordt gehouden, toe te kennen voor reiskosten 60 cents per uur afstands, zoo bij heen- als terugreis. Voor verblijfkosten wordt voorgesteld voor eene gewone vergadering: in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en Utrecht f 35, in Gelderland, Friesland, Overijssel en Groningen f 30, in Noord-Brabant, Drenthe en Limburg f 25; voor eene buitengewone vergadering: in Noord- en Zuid-Holland, Zeeland en Utrecht f 7, in Gelderland, Friesland, Overijssel en Groningen f 6, Noord-Brabant, Drenthe en Limburg f 5. Die minder dan de helft der vergaderingen bijwoonden, genieten geen verblijfkosten.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 18 Februarij.

Na voorlezing eener missive van den Heer Duymaer van Twist, waarbij hij kennis geeft van zijne benoeming, en afscheid neemt van de leden, vat de Heer Wichers, als tijdelijk Voorzitter, het woord op, en zegt na eenige inleiding het volgende:

»Uwe vergadering zal met mij instemmen, wanneer ik zeg, dat het ons leed doet, dat wij den Heer Duymaer van Twist niet meer als lid onder ons zullen zien; dat wij zijne medewerking zullen moeten missen, eene medewerking, die ons zoo dikwijls niet minder bij het werken in de afdeelingen dan in de openbare zittingen te stade kwam; meermalen hebben wij zijne juiste zienswijze ook bij de veelsoortigste onderwerpen bewonderd, en steeds hoorden wij hem met belangstelling in de openbare beraadslagingen, waaraan niet weinig toebragt, dat hij zich bijzonder tot de zaak in behandeling zelve bepaalde, zoodat een ieder het dadelijk nut van hetgeen hij zeide gevoelde; hij was bij uitstek, om mij zoo eens uit te drukken, een man van discussie.

»Maar hetgeen zijne bekwaamheden vooral van nut deed zijn, was, dat, als men in gevoelen met hem verschilde, hetzij dit betrekking had tot bijzondere onderwerpen, of ook wanneer zulks, zoo als vroeger bij velen met mij plaats vond, het eene meer algemeene staatkundige zienswijze en rigting betrof, men zich evenwel altijd overtuigd hield, dat hij zelf overtuigd was van hetgeen hij als zijne overtuiging aan ons voordroeg; 't was deze regtschapenheid bovenal, die aan zijne redenen ingang verschafte; want, gelukkig, geene welbespraaktheid, geene vermogens van den geest werken op den duur zonder reinheid in bedoeling, en geene grootere, geene kleinere staatkunde zal proefhoudend worden bevonden, zonder eerlijkheid des harten; hier helpt zelfs geen beroep op menschelijke zwakheid en onmagt, het zedelijk gevoel eischt, en aan dien eisch moet worden voldaan, of anders geen geloof, geen vertrouwen.

»Verloren wij dus waarlijk veel aan den Heer van Twist als medelid, hoe zou het hijna anders kunnen, of het gevoel van dat gemis moet zich ook uitstrekken tot zijne laatst bekleede betrekking van Voorzitter; — en toch Mijne Heeren zou dit anders hebben kunnen zijn, indien namelijk, bij eene minder juiste en wijsgeerige schatting van alle menschelijke eerbewijzingen, zonder onderscheid, de hem te beurt gevallen onderscheiding voor hem eene aanleiding ware geworden, tot een te ver opgevoerd gevoel van eigenwaarde; maar hoe weinig zulks echter het geval was, weten wij allen. Bij de overige Voorzitters der afdeelingen, die met mij en hem de centrale afdeeling hebben uitgemaakt, zal het, evenmin als bij mij, onopgemerkt zijn gebleven, hoe gaarne hij ook over die onderwerpen raadpleegde en in overleg trad, waarin hij zelf zou hebben kunnen beslissen. Allen gaven wij ons dan ook gaarne aan zijne bij uitstek onpartijdige leiding over; wij zagen bij hem vastheid, zonder eigenzinnigheid; voortvarendheid, zonder ongeduld; de orde beminnende om haar zelve wille, omdat, zonder orde, noch vrijheid van beraadslaging kan bestaan, noch zaken kunnen worden behandeld. — Gelukkig echter, dat zoo veel goeds niet, zoo als zoo dikwijls, helaas! ten gevolge van de wet der sterfelijkheid, geheel voor ons ophoudt, maar slechts van hier naar elders zal worden overgebragt. Wij rekenen het daarom eene gelukkige keus, waarbij de Heer van Twist tot Gouverneur-Generaal van Neêrlandsch Indië is benoemd. Moeijelijk was zeker die keus. Het was bekend, dat de benoemde zich bijzonder had toegelegd op de juiste kennis van ons finantiewezen, waarmede onze Indische Bezittingen in zulk een naauw en onafscheidelijk verband staan; maar het zou, op zich zelf genomen, geene genoegzame aanbeveling zijn. Het is, geloof ik, op dit punt van niet minder aanbelang, dat iemand derwaarts worde gezonden, die in staat is om een meer staatkundigen blik te kunnen laten gaan over het geheele raderwerk van ons bestier en gevolgd regeringstelsel, zoo als die naar binnen en naar buiten werken; dat iemand derwaarts ga, die, ingelicht door hetgeen hier te lande vrijelijk geschreven en gesproken is, daardoor te beter in staat zal zijn, om te zien wat naar den aard der zaken en overeenkomstig de omstandigheden, verandering zal behoeven, wat zal moeten worden behouden. Het zal toch wel even magtspreukig wezen, te beweren, dat ons regeringsstelsel in onze Overzeesche Bezittingen zoo goed is, dat alles kan blijven zoo als het is, als om te willen aannemen, dat alles zoo slecht is, dat niets in stand zou moeten worden gehouden.

»Zouden de in Europa veranderde denkbeelden, voor zooverre ze goed waren, want alle waren ze voorzeker niet, zoo als bij ons, van dezelfde goede gehalte, zouden de omstandigheden, die in het Moederland — dank zij der nagedachtenis van Willem II, toegebragt — hebben plaats gehad, zou het hier te lande geschrevene en gesprokene, hetzij dan nu meer of minder juist,

want ik meen slechts het feit — zou dit alles niet tot nadenken hebben gebragt? of, ik eigen mij de woorden uit een u bekend Staatsstuk toe, want neen ik, daarop bevestigend antwoordende, zeg: voorzeker, of anders had ge ook de lucht moeten kunnen afsluiten." Zou het ook geene verandering te weeg moeten brengen, dat thans, meer dan in vroegere tijden, mannen derwaarts gaan, die tot de keur onzer jonge staatsburgers behooren, hebben zij niet een beter regt om met vertrouwen te worden te gemoet gekomen, en zullen zij dat vertrouwen niet verdienen? Ik geloof, dat men deze omstandigheid te weinig in berekening brengt, en zou dit dan niet, om maar iets te noemen, bijv., op eene meer onafhankelijke regterlijke magt, dat bolwerk van alle burgerlijke vrijheden, kunnen terugwerken? En zou niet bij de keus van zulke menschen de kring van bemoeijing ook tot andere hooge Staats-Collegien kunnen worden uitgebreid, zonder dat eenheid van magt nog te zeer zou behoeven verloren te gaan? Ziedaar slechts eenige algemeene vragen, die, hoe schroomvallig men ook zij, toch wel eenig bedaard onderzoek zouden waardig zijn; — wie onzer zou ten deze geene omzigtigheid eischen? Maar uit te ver gedreven vrees en angst is nooit iets geboren; 't denkbeeld aan de Godheid is er zelfs door verontreinigd! Men onderzoeke dan, zoo als ik hoop, den grond van ons bestier en van onze instellingen, even als men er op uit is, om den natuurlijken bodem, tot het voortbrengen van betere vruchten en meerdere opbrengsten te onderzoeken; evenzeer toch als aller eisch naar bevrediging van stoffelijke behoeften zich verre, zeer verre uitstrekt, even zoo gevoelt zich echter niemand, ook bij den keurigsten overvloed aller natuurgeschenken, door deze alleen bevredigd.

»'t Is waarlijk te wenschen, dat door de mogelijkheid, om aan de eersten te kunnen voldoen, zonder te gelijk van iets hoogers en edelers verstoken te zijn, meer nog, dan thans het geval is, de ingezetenen hier mogen worden uitgelokt, om niet slechts, zoo als men zegt, dáár hun fortuin te beproeven, maar om den zetel van hun fortuin, en daarmede hunne meerdere beschaving, er over te brengen, opdat zoo doende als 't ware Nederland meer Indië, Indië meer Nederland worde.

»Den benoemden Gouverneur-Generaal acht ik in staat, om te onderzoeken, of en in hoe verre de tijd daartoe gekomen is, en het is vooral uit dien hoofde, dat ik de gedane keus gelukkig noem.

»Hebben wij dan aan den Heer Duymaer van Twist veel verloren, als lid der Kamer, veel als Voorzitter, meer nog heeft het Vaderland door zijne laatste benoeming gewonnen; doch ik wil hiermede eindigen, Mijne Heeren! want, al bezat ik ook het buigzaam en lenig talent, om eene lofrede op een levende te kunnen houden, de Heer van Twist heeft slechts in uw aandenken willen zijn aanbevolen. Zegt hem dan eenvoudig met en door mij: gij hebt, voormalig waarde ambgenoot! geene aanbeveling noodig; wij vergeten u niet! En als de laatste woning op den vaderlandschen grond zich aan uw oog zal hebben onttrokken en gij u in den vreemde gevoelt te zijn, bedenk dan, dat hij alleen afwezig is, die vergeten wordt. *Wees gelukkig! vaarwel! met God! tot wederziens.*"

ROTTERDAM, 18 Februarij.

Het nieuwe gasthuis aan den Coolsingel binnen deze stad, is thans bijna gereed zijne zieken te ontvangen; voor het oogenblik wordt het druk door belangstellenden en nieuwsgierigen bezocht, en waarlijk, het inwendige van hetzelve, wettigt ten volle dat ruime bezoek.

Bij het binnentreden van dat reusachtige, nog onbewoonde gebouw, zoude men niet vermoeden, zich te bevinden binnen muren, waar ongeluk, ziekte en rampen hunnen zetel moeten vestigen; een tafereel, dat toch slechts opgehelderd kan worden door het blijde gelaat van een herstelde. Men zoude veeleer gelooven, zich te bevinden te midden van een fraai paleis, zoo grootsch is het aanzien van die breede trappen, met dat prachtige aan de bovenste verdieping reikende open ruim, en de daarop uitkomende galerijen.

De practijk zal leeren of de inrigting van het gebouw met zijne veelvuldige machinerien, aan het doel beantwoordt. Voorloopig geeft de beschouwing van een en ander daartoe alle hoop. In ruime mate is gezorgd voor de ziekenzalen, waarin doorgaande wel een 250-tal zieken zullen kunnen worden verpleegd, terwijl in tijd van nood dat getal nog voor eene aanzienlijke vermeerdering vatbaar is. De vertrekken voor zieken, die zich tegen betaling willen laten verplegen, zijn van dezelve geheel afgezonderd en tevens zeer sierlijk. Ter ontvangst der zieken, die aan de beterhand zijn of zoo goed als hersteld kunnen geacht worden, zijn bijzondere zalen aangebragt. Voor mogelijke operatien bestaat eene zaal, waarin onder andere een gemakkelijk kunstbed geplaatst is, waarop de lijder wordt nedergelegd en door middel van schroeven zoo dikwerf van positie kan veranderd worden, als hij zelfs zulks begeert.

Door het geheele gebouw bestaat voor de zieken gelegenheid, om zich van koude, warme, stort- of dampbaden te voorzien. Eene afgezonderde zaal is gewijd aan de ontvangst van lijken; in dezelve bevinden zich tevens de kunstige toestellen ter dienste der ontleedkundigen. Het gasthuis heeft zijne eigene apotheek en laboratorium; vooral de eerste is zeer fraai en ruim.

Het spreekt van zelf, dat in ruime mate gezorgd is voor spijs-, brood-, provisie-, mangel-, wasch-, linnen- en officie-kamers, magazijnen, vleeschhal, wijn- en bierkelders, keukens, woningen voor den vader en de moeder, voor den doctor, den chirurgijn, den apotheker, de verschillende mannelijke en vrouwelijke bedienden en wat verder tot de inrigting van een gasthuis behoort.

De doctor kan door middel van geheime gangen, onverwachts, overal zijne bezoeken afleggen, waar hij zulks begeert.

Al de hoogst talrijke zalen en kamers kunnen naar verkiezing van versche lucht voorzien of verkoeld en verwarmd worden. Het eerste door middel van kleppen, het laatste door middel van verwarmingstoestellen, die op de benedenste verdieping zijn aangebragt.

Zeer merkwaardig is de stoomtoestel. De machines zijn in een klein vertrek, bij den ingang van het gebouw vereenigd en van daar wordt de stoom door een aantal pijpen verder geleid, om velerlei en belangrijke werking uit te oefenen. Zoo wordt het water door pijpen, onder den Cingel door, uit de Leuvehaven aangevoerd en dan door stoom naar het bovenste gedeelte van het gebouw gedreven, waar zich twee reusachtige vergaarbakken bevinden, die ieder, naar men ons verzekert, 180,000 kan water kunnen bevatten, dan nog van het regenwater gezwegen. Van daar stroomt het water naar alle plaatsen waar men het met eenige mogelijkheid noodig heeft, terwijl de stoom het van hare zijde kookt en het dus overal koud en warm ten gebruik stelt. Door deze zelfde inrigting behoeft men weinig voor brand te duchten of behoeft minst genomen, geene hulp van buiten in te roepen. Van den bovengemelden onzaggelijken voorraad water, is voor de verschillende verdiepingen doelmatig partij getrokken, om de vlammen, wanneer zij mogten uitbarsten, met geweld te beteugelen. Voorts wordt er noch gekookt, noch gewasschen; de stoom verrigt het al. Naar de keuken, de apotheek en het laboratorium geleid met pijpen, die met de verschillende kooktoestellen en gereedschappen in verband staan, wordt alles in weinige oogenblikken gereed gemaakt, waartoe bij de gewone wijze van koken — de groote omslag dan nog niet in aanmerking genomen — uren zouden vereischt worden; men opent nu slechts eene kraan, de stoom doet zijne werking, en is die volbragt, dan wordt de kraan eenvoudiglijk gesloten. Gewasschen wordt er mede alleen door stoom; de spoeling geschiedt in de waschkamer zelve, waartoe een steenen spoelbak met eene wringpers is aangebragt; het koude water loopt uit den bak even gemakkelijk weg, als het er in gedreven wordt.

Noch spijs en drank, noch de wasch tot drooging voor den zolder, worden door bedienden op- en afgevoerd. Geen zieke wordt naar boven — geen doode naar beneden gedragen; de stoom doet alles. Aan beide zijden van het gebouw zijn twee ruime kokers aangebragt, die tot aan de bovenste verdiepingen reiken. In den eenen hangt eene ijzeren kamer, de zieke wordt met zijn ledikant in dezelve geplaatst, de stoom werkt, de kamer stijgt en brengt haren last bij de ziekenzaal, waar hij wezen moet; op dezelfde wijze worden de lijken afgelaten.

In den anderen koker bevindt zich een toestel, waarin mede op voorschreven wijze alles wordt op- en afgevoerd, wat men begeert.

Het voorgaande is nu slechts eene kleine schets van de inrigting van het nieuwe gasthuis, dat, wanneer het, gelijk wij vertrouwen, ten volle aan zijn doel en zijne bestemming beantwoordt, een der belangrijkste sieraden onzer stad zal zijn en blijven.

AMSTERDAM, 19 Februarij.

Ter beschikking van het genootschap *Natura Artis Magistra* alhier, zijn van wege den Gouverneur-Generaal van Neerl.-Indiën, weder te Batavia gesteld de navolgende voorwerpen, als: een Waterhert van Sumatra, een dito van Borneo, een Hert van Java, een wilde Paauw, een Argus-Faisant, een groote Ooijevaar en een paar Kroonduiven.

Tot de overbrenging der vroeger reeds voor het Genootschap bestemde dieren, heeft zich nog geen scheepsbevelhebber aangeboden.

— Te Stuttgart verschijnt in afleveringen eene uitgave van al de gedichten van Bilderdijk, in het Hoogduitsch vertaald, door P. W. Quack en T. W. Duttenhofer.

GRONINGEN, 17 Februarij.

Te Kantens werden den 14den dezer, des morgens omstreeks vier ure, de bewoners, nabij het kerkgebouw wonende, hevig verschrikt door een geweldigen slag. Weldra bleek het, dat zulks ontstaan was, door gedeeltelijke instorting van het gewelf boven het koor, ter lengte van dertig en ter breedte van tien voet, door welke instorting de grafkelder, onder het koor aanwezig, mede instortte en de daarin aanwezige doodkisten zigtbaar werden. Merkwaardig is het, dat de nachtmaalstafel met een marmeren blad, onder de ingestorte opening staande, geheel onbeschadigd is gebleven.

WILLEMSTAD, 17 Februarij.

Van goederhand onderrigt, kunnen wij thans mededeelen, dat de weg van hier op Bergen-op-Zoom, vroeger de groote heirweg van 's Gravenhage op Frankrijk, door het rijk ten behoeve onzer provincie is afgestaan, waarvan het koninklijk besluit nu kortelings te 's Hertogenbosch is ontvangen. Daar die weg thans provinciaal is geworden, en als zoodanig nu weldra zal worden bestraat, is er wederom eene nieuwe en wel eene versnelde communicatie, tusschen Antwerpen en Rotterdam, over deze plaats te verwachten. Het genot van zoodanige gemeenschap te land, zal vooral des winters bij stremming der stoombootvaart niet te waarderen zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Februarij.

De Kanselier der Schatkist heeft bij het Lagerhuis de begrooting voor 1851 ingediend. De inkomsten worden geraamd op 52,656,000 £, en de uitgaven op 50,247,171 £. De belasting op de inkomsten zal in werking blijven; deze heeft in 1850, 5½ millioen £ opgeleverd.

— In het noordelijk gedeelte des lands leeft eene vrouw Mary Benton geheeten

ten; die den hoogen ouderdom van 119 jaren heeft bereikt, geboren zijnde den 12den Februarij 1731 te Kerverston in Durhamshire. Haar vader stierf in den ouderdom van 105 jaren. Zij hoedde in hare jeugd de schapen van haren Vader, diende later op verschillende plaatsen en verrigt nog huiselijke bezigheden, voedert hare koeijen en pluimgedierte zelve en gebruikt nog geen bril. Slechts eenmaal in haar leven heeft haar een geneesheer bezocht.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 Februarij.

De Kamer heeft een wet aangenomen waarbij 75,000 fr. wordt toegestaan voor de onkosten van vervoer van voorwerpen naar de Tentoonstelling te Londen.

— De Regering tracht de ondernemingen te bevorderen om voor de minvermogenden het vleesch tot lagere prijzen verkrijgbaar te stellen.

TURKYE.

De Porte heeft van de Egyptische regering de invoering van een aantal hervormingen gevorderd, hoofdzakelijk bestaande in de vermindering van sommige belastingen tot op een derde van het tegenwoordig bedrag, reductie van het staande leger tot op 20,000 man, geheele onttakeling der vloot waarover voortaan de Porte uitsluitend zou beschikken. Voorts verlangt de Porte dat een door haar benoemde Inspecteur-Generaal voor de Egyptische aangelegenheid voortdurend in Egypte verblijf zal houden, en dat de inkomsten zoowel van den Onderkoning als van de overige Egyptische Prinsen op een vast en onveranderlijk bedrag bepaald worden.

Abbas Pacha, de tegenwoordige Onderkoning, wil zich volstrekt niet aan deze vorderingen onderwerpen, maar zich des noods met geweld van wapenen daartegen verzetten. Hij heeft 40,000 man onder de wapenen geroepen, te weten 25,000 man tot versterking der landmagt, en 15,000 tot bemanning der vloot, aan welker uitrusting met den meesten ijver gearbeid wordt.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 28 December.

Volgens latere berigten uit de Wester-Afdeeling van Borneo, was door zekeren Radhen Senopati, een hoofd uit het distrikt Landak, door bemiddeling van den Sultan van Sambas, op den 4den Dec. toegelaten tot den Luitenant-Colonel, bevelhebber der troepen, namens de Chinezen van Taijkong uit Montrado, gezegd, dat deze zendelingen zouden afvaardigen, en gevraagd, op welke wijze deze zouden worden ontvangen. Den zendelingen was toegezegd veilige ontvangst en overvoer naar Pontianak; waar de onderhandelingen met het hoofd van het civiel bestuur zouden moeten worden gevoerd.

Op den 9den December hadden zich te Pontianak aangemeld twee parlementairen, die, bij onderzoek, bleken te zijn amfioenslijter en varkenslagter te Montrado. Zij verklaarden tot niets meer gemagtigd te zijn, dan tot overbrenging van eenen brief.

Die brief hield in, dat de Chinezen van Taijkong geene aanleggers waren van den oorlog; maar dat de schuld moest worden geweten aan de Chinezen van San-tau-kioe en aan andere Chinesche hoofden, die hunne brieven aan de Nederlandsche autoriteiten hadden onderschept; dat zij met de Hollanders niet in vijandschap wilden leven; en dat, wanneer de strijd voortduurde, de Hollanders hun eigen land zouden verwoesten. Zij verzochten, dat slechts woorden van vrede zouden worden uitgesproken en vergiffenis; beloofende eerlijk het hoofdgeld te zullen betalen, en hunne troepen te zullen teruggeroepen naar Montrado, wanneer de soldaten werden teruggeroepen naar Pontianak.

Hun was, door middel van diezelfde zendelingen, geantwoord, bij brief van den resident, dat, indien zij opregtelijk onderwerping meenden, zij mannen behoorden te zenden, behoorlijk gevolmagtigd, om te onderhandelen en met gezag onder henzelven bekleed.

Dit een en ander heeft echter niet belet, dat de Chinezen, in groot getal naar Pemangkat gezonden, in den nacht tusschen den 8sten en 9den December, getracht hebben het fort Sorg te overrompelen; de aanval had tot 5 ure geduurd; van onze zijde is slechts een inlandsch fuselier ligt gewond. Het getal dooden of gekwetsten van de Chinezen was onbekend. Zij schenen echter nog al geleden te hebben; want zij hebben wapenen, bamboezen met kruid en bebloede doeken achtergelaten.

Men vermoedt, dat de eenigzins gegoede Chinezen van Taijkong den vrede wenschen, maar, dat zij daarvan door de legerhoofden en door de opgewondene menigte worden terug gehouden.

De blokkade der kust en van de riviermondingen werd met klem doorgezet; doch niet zonder bezwaar; verschillende personen, gevonden in verstandhouding met den vijand, waren in hechtenis genomen.

— Door den Gouverneur-Generaal is benoemd tot Voorzitter van het Nederlandsch Oost-Indisch Bijbelgenootschap zoo mede tot Voorzitter van het Javaansch medewerkend Zendelinggenootschap, de Heer J. G. G. Bierhaus, Predikant bij de Protestantsche gemeente te Batavia.

— De Gouverneur-Generaal heeft eene inspectie-reis gedaan in de residentie Bantam, den noordwesthoek van Java.

Den 29sten November heeft Z. Exc., vergezeld van zijne Adjudanten, den Luitenant-Colonel J. Vertholen en de Kapiteins P. L. Bering Liesberg en J. C. F. Baron van Heerdt, benevens den Officier van Gezondheid der 1ste klasse G. Wassink, en den Adjunct-Secretaris van het gouvernement J. C. de Lannoy, de hoofdplaats verlaten, begeleid door den resident van Batavia. Aan de grenzen der residentie Bantam werd Z. Exc. door den resident van dat gewest, den regent van Serang, en den militairen Kommandant verwelkomd, in eene smaakvol versierde pondopo. Bij aankomst in den middag van dienzelfden dag, aan het residentie-huis te Serang, werden de aldaar verzamelde ambtenaren, Officieren en verdere ingezetenen aan den Gouverneur-Generaal voorgesteld en ten middagmaal genoodigd.

Den volgenden dag heeft Z. Exc. zich begeven naar de ongeveer zeven palen (een paal is een afstand van 20 minuten gaans) van Serang gelegene oude stad Bantam, en de merkwaardigheden aldaar bezigtigd, — na onderweg de nieuw aangelegde haven en gouvernements pakhuizen te hebben geïnspecteerd en bij de terugkomst ter hoofdplaats Serang, het kampement van de djaijang-sekars en de onlangs voltooide gevangenis. Vervolgens bezocht Z. Exc de onlangs te Serang opgerigte school, in welke zich, onder de leiding van den gouvernements-onderwijzer A. G. van Veldhuijzen, een dertigtal kinderen bevonden, die hem verwelkomden, door het aanheffen van toepasselijke dichtregelen, en die eenige aan hen gerigte vragen op eene voldoende wijze beantwoordden. Daarna is het kerkgebouw, het blokhuis en hospitaal in oogenschouw genomen.

Op Zondag den 1sten December heeft Z. Exc. de reis voortgezet naar Tjiringin, na te Anjer de missigiet, het fort en den in aanbouw zijnde vuurtoren te hebben bezigtigd.

Z. Exc. heeft te Tjiringin het fort en de gevangenis geïnspecteerd, en den volgenden dag, door het gebergte, de reis te paard vervolgd naar het Tjimanoksche, alwaar hij twee dagen verbleven is, tot bezigtiging van de tot bevordering der rijst-cultuur aangelegde waterleidingen, waardoor onafzienbare vlakten in vruchtbare sawa's herschapen zijn en verder worden, alsmede de koffij-aanplantingen in die afdeeling.

Den 4den December is Z. Exc. vertrokken naar Pandeglang, onderweg de zout- en pakhuizen bezigtigende, terwijl den daarop volgenden morgen, de terugreis ondernomen is naar Serang.

Het is te dezer gelegenheid opgemerkt, dat eene talrijke priesterschaar uit de omstreken te zamen gekomen, kort na de aankomst en voor het vertrek van den landvoogd, zich in de nieuw aangebouwde missigiet eigener beweging verzameld heeft, om aldaar gebeden ten hemel op te zenden.

Vrijdag 's morgens den 6den December is zijne Exc. van Serang vertrokken en des namiddags te Batavia teruggekomen.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen bij deze den welverdienden dank toe aan de leden der Dienstdoende Schutterij, van het Garnizoen en van de Stedelijke Brandweer, alsmede aan de Eigenaars der Particuliere Brandspuiten en aan allen, die op verschillende wijze hebben medegewerkt tot de spoedige blussching van den brand op den morgen van Dingsdag den 18den dezer maand, hetzij door persoonlijke hulp of in de bevordering en inachtneming der goede orde.

DU RIEU.

LEYDEN, 21 Februarij 1851. Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde gemeenten te Alkmaar, Meeuwen, Uithuistermeden en door dien der Luthersche gemeente te Sappemeer uitgebragte beroepen op: DD. A. J. P. Oort, te Broek in Waterland; B. L. Muller Wnz., te Wons; en de Candidaten H. B. Warmolts en J. J. H. Bange.

Bij de Redactie is ontvangen voor de Protestantsche Kerk te Troyes, van B. e. *f* 1.—.

ADVERTENTIEN.

Voor de ontvangene blijken van deelneming, gedurende de ziekte en bij het overlijden van den Heer P. C. FRANCHIMON, betuigen de Weduwe, hare Kinderen en verdere Betrekkingen, hunnen welmeenenden dank.

Uit aller naam,

De Wed. P. C. FRANCHIMON, Geb. VAN BUUREN.

Alle degenen die iets te Vorderen hebben van, Verschuldigd zijn aan, of Papieren of Gelden onder zich hebben, behoorende tot de Nalatenschap van den Heer DANIEL HAGEMAN, gewoond hebbende te *Oegstgeest*, en aldaar op den 12den Februarij 1851 overleden, gelieve daarvan **Opgave** of **Betaling** te doen, ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY Nz., te *Leyden*, voor of op den 15den Maart 1851.

Aan het Publiek!

De Ondergeteekende zijne *Maatschappij ter Verbetering van den Dienstbaren Stand*, hier ter Stede en over geheel Nederland opengesteld, en in onderscheidene steden daartoe reeds Kantoren gevestigd hebbende, vertrouwt, dat het geachte Publiek zijne reeds grootendeels rondgezondene reglementen dezer Inrigting, niet ongelezen zal ter zijde leggen, maar dezelve met ernst zal inzien en oordeelen, of deze Inrigting niet *het eenige en zekere middel* is, om eene verbetering in den Dienstbaren Stand te weeg te brengen. Hij vleit zich, dat zijne langdurige pogingen goede vruchten zullen dragen, waartoe eene *ruime deelneming* noodzakelijk is. In goede verwachting van dien, zal hij, na verloop van eenige dagen, de Lijst ter Inteekening laten aanbieden.

De Hoofd-Directeur,

LEYDEN, 21 Februarij 1851. J. C. F. DONKERSLOOT.

De Openbare Afslag van de HUIZEN, op de Pieterskerkgracht en in de Schoolsteeg, te *Leyden*, welke aanstaanden Zaturdag den 22sten Februarij 1851, in het Logement aan den Burg, te *Leyden*, ten overstaan van den Notaris J. P. W. SCHERMER, zou plaats hebben, zal **geen voortgang hebben.**

PUBLIEKE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg, binnen *Leyden*, op Zaturdag den 22sten Februarij 1851, bij Opveiling, en den 1sten Maart daaraanvolgende, bij Afslag, beide des avonds ten 6 ure, van de navolgende Perceelen, allen gelegen onder de gemeente *Soeterwoude*, als:

No. 1. Eene partij zoo WEL ALS HOOILAND, gelegen in den Barrepolder, groot 2 bunders, 80 ellen.

No. 2. Eene partij DITO, als voren, groot 1 bunder, 93 roeden.

No. 3. Eene partij DITO, als voren, groot 2 bund., 28 roed., 50 ellen.

No. 4. Eene partij DITO, als voren, groot 2 bund., 42 roed., 70 ellen.

No. 5. Eene partij DITO, in den Grooten Polder, groot 2 bunders, 72 roeden, 10 ellen.

No. 6. Eene partij DITO, als voren, groot 2 bund., 23 roed., 30 ellen.

No. 7. Eene partij DITO, als voren, groot 1 bund., 49 roed., 30 ellen.

No. 8. Eene partij DITO, als voren, groot 1 bund., 59 roed., 80 ellen.

Zullende tusschen de Veiling en Afslag Verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* der Verhooggelden.

En nog op Zaturdag den 22sten Februarij 1851, bij Opbod en Afslag, van:

No. 1. Eene Hypothecaire SCHULDVORDERING, ten laste van DIRK VAN DER VOORT, c. s., te *Leyden*, groot in kapitaal *f* 1,600, à 5 pCt. 's jaars.

No. 2. Een DITO, ten laste van GERRIT LUT, te *Leyden*, groot in kapitaal *f* 600, à 5 pCt. 's jaars.

Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te *Leyden*.

PUBLIEKE VERKOOPING.

In het *Heeren-Logement* aan den Burg, te *Leyden*, op Zaturdag den 1sten Maart 1851, bij Opbod, en op Zaturdag den 8sten Maart 1851, bij Afslag, beide des avonds ten 6 ure, van:

Eene partij extra best WEL EN HOOILAND, gelegen in vijf stukken, in den Grooten Polder, onder *Soeterwoude*, te samen groot 5 bunders, 97 roeden en 30 ellen.

Eene partij dito LAND, gelegen in vier stukken, in den Meerburger Polder, onder *Soeterwoude*, te kamen groot 5 bunders en 96 roeden.

Welke partijen Land dadelijk door den Kooper in gebruik kunnen worden aanvaard.

Eene BOUWMANSWONING met Koestalling, Tuin, Bouwland en Bosch, nabij het Haagsche Schouw, aan den Hoogen Rhijndijk, onder *Voorschoten*, groot 54 roeden en 80 ellen.

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERF, waarin de *Broodbakkers-Affaire* met goed gevolg wordt uitgeoefend, staande en gelegen te *Leyden*, aan de westzijde van de Hooigracht, met een daaraan verheeld Pakhuis, in de Hooglandschekerk-Choorsteeg, Wijk VI. No. 791 en 791rood.

En nog bij Opbod en Afslag op den 1sten Maart 1851.

Twee HUIZEN EN ERVEN, aan de Oostzijde van de Langestraat, Wijk VIII. No. 728 en 733.

Alles breeder bij Biljetten omschreven, en waaromtrent nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te *Leyden*.

Men verlangt tegen Mei aanstaande, eene MEID, welke in staat is, een Burger Pot goed te koken, en verder het Huiswerk knap te verrigten. Adres bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, alhier. Brieven *Franco*.

Op Maandag den 17den Maart 1851, des voormiddags ten 11 ure, **OPENBARE VERHURING**, in de Herberg *Rome*, te *Warmond*, voor den tijd van 5 jaren, van: De van ouds vermaarde HERBERG aan het *Warmonder Tolhek*, gelegen een half uur van de Stad *Leyden*, en in de nabijheid van den Spoorweg, allezins geschikt tot het geven van Maaltijden, met eene Overdekte Kolfbaan, grooten Koepel, Koetshuis, Koe- en Paardenstalling, grooten Tuin en drie partijen Weiland, gelijk ook nog Heffing en Ontvangst van den Tol of Gabel aan voormeld Tolhek.

Aanvang nemende van de Landen en Tuin terstond, en van het overige 1o Mei 1851.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris K. KONING, te *Warmond*.

Eene verzwering aan een arm door de Zalf en Pillen van Holloway genezen.

De Heer ROBERT GREGG Jr. te Clerkeland, Clowes, in Ierland, had drie jaren lang eene aanmerkelijke verzwering aan een arm. Vervolgens kreeg hij nog eene open wonde in den schouder. Zijn vader was in groote bekommernis, en raadpleegde onderscheidene bekwame genees- en heelkundigen; intusschen kwijnde zijn zoon al meer en meer weg. Eindelijk raadde hem een vriend aan, de *Zalf* en *Pillen* van HOLLOWAY te beproeven, hij deed het, en in zes weken tijds was de ziekte volkomen hersteld. Hij wordt nu dik en vet, en is, om zijne eigene uitdrukking te bezigen, zoo sterk als een paard.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 19 Februarij.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$57\frac{3}{8}$	$57\frac{5}{8}$	$57\frac{9}{16}$
Dito Certificaten " 3 "	$67\frac{1}{8}$	$67\frac{9}{16}$	$67\frac{1}{4}$
Dito dito " 4 "	$88\frac{1}{2}$	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{5}{8}$
Amortisatie Syndicaat " $3\frac{1}{2}$ "	—	—	—
Handelmaatschappij " $4\frac{1}{2}$ "	108[illegible]	—	[illegible]
O. I. Leening " 4 "	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg "	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg " $4\frac{1}{2}$ "	—	—	—
Haarlemmermeer " 5 "	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 " 5 "	$105\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829 " 5 "	$104\frac{3}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 " 5 "	$94\frac{5}{8}$	—	—
Dito 1840 " 4 "	$87\frac{1}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. " 4 "	$86\frac{7}{8}$	—	—
Dito dito Nieuwe " 4	—	—	—
Inschrijving in Assign. " 6 "	—	—	—
Certificaten van dito " 6 "	$65\frac{3}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën " 4 "	$75\frac{3}{8}$	$75\frac{1}{2}$	—
Dito Aandeelen met Loten, fl. 250 "	—	—	—
Dito dito 1835 " 500 "	—	—	—
SPANJE, Oeen. bij ARDOINT v. 85 £ à 5 pCt.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito dito Onbep. Stukken " 5	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito Obligatiën " 3	[illegible]	38	38
Dito Binnenl. à 3 dito " 3	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Coupons Ardoins	[illegible]	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. " 5	—	—	—
Dito " 4	—	—	—
Dito Metall. " 5 "	71	$71\frac{3}{8}$	—
Dito Nieuwe " 5 "	$79\frac{1}{2}$	[illegible]	[illegible]
Dito 1847 " $2\frac{1}{2}$ "	[illegible]	[illegible]	—
BELGIE, Banc. " $2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD " $2\frac{1}{2}$	[illegible]	—	—
BRAZILIË, 1824 100 " 5	[illegible]	—	—
PORTUGAL, te Londen " 5	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Dito dito " 4	[illegible]	[illegible]	$35\frac{1}{2}$
VENEZUELA, " 3	—	—	—
MEXICO, " 5 "	34	$34\frac{1}{8}$	34
AMERIKA, Bankactiën	[illegible]	—	—

Braz. 1839 £ 100, 5 pCt. 88[illegible]

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.95 à 90.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.